

GENT IN 1852

Vooraleer de gebeurtenissen in 1852 te volgen, vooraf een kijkje in de perswereld. Het weekblad "Artevelde" in 1848 opgericht houdt einde juli op te verschijnen. De uitgever Verbaere had moeilijkheden gehad met het gerecht wegens krenkende artikels.

In de vorige bijdragen werd nu en dan iets gezegd over de beide katholieke kranten Le Journal des Flandres en L'Organe des Flandres. De Lectuur van Le Journal des Flandres, opvolger van Le Catholique des Pays-Bas en waarvan de gebroeders Vergauwen eigenaar waren, werd in 1839 door bisschop Delebecque aan de gelovigen ontraden, terwijl het een verboden blad werd voor de geestelijkheid. Het blad had een liberaal-katholieke democratische strekking. L'Organe des Flandres, opgericht in 1839 door A. Neut, tevens eigenaar van deze krant, richtte zich tot de conservatief katholieken en genoot de steun van de bisschop.

Na de stemming van de wet op het middelbaar onderwijs in 1850, wet waar tegen het episcopaat stelling had genomen, ontstond een breuk tussen de radicaal-liberalen en de liberaal-katholieken, die in hun kritiek op de wet aansloten bij de conservatieven, onder meer ook na de tussenkomsst van de Heilige Stoel (Luykx blz. 109). In de vorige bijdrage werd reeds over Vergauwen gesproken. Er ontstond een toenadering tussen Le Journal des Flandres en L'Organe des Flandres. In maart 1852 versmolten de beide kranten tot een nieuw blad Le Conservateur. "De eenheid in het katholieke kamp kwam daarmee eindelijk tot stand" schrijft E. Lamberts. Vergauwen was eigenaar van de nieuwe krant; het blad werd ook gedrukt bij de oude uitgever van Le Journal des Flandres. In feite verdween dus L'Organe des Flandres van Neut, maar het was de strekking Neut, die overleefde. Le Conservateur was een katholiek conservatief opinie-blad.

In Gent verschenen nu de volgende kranten :

	Strekking	Aantal per week	Oplage	Prijs per jaar
Gazette Van Gent	geen	3	± 350	14 fr.
Le Messenger de Gand	liberaal	6	± 500	48 fr.
Le Conservateur	katholiek	6	—	44 fr.
Den Vaderlander	katholiek	3	± 1000	44 fr.
Den Vlaming	katholiek	3	± 600	12 fr.
Gentsche Mercurius	geen	3	± 700	16 fr.
Le Nouvelliste de Gand	geen	3	—	10 fr.
Broedermin	liberaal- vooruitstrevend	6	—	16 fr.

Na de gemeenteraadsverkiezingen van 1851 blijft de samenstelling van het schepencollege onveranderd : burgemeester : Constant de Kerckhove de Denterghem, schepenen : Ed. Van Pottelsberghe, Napoleon de Pauw, A. Van Lokeren en Dubois.

10 januari : De gemeenteraad bespreekt een verslag van dokter Burggrave in verband met de gezondmaking van de wijk van Sint-Pieters. In de wijk begrepen tussen de Sint-Pietersnieuwstraat, Vrouwstraat, Nederkouter, Bagattenstraat, Savaanstraat wonen meer dan 12.000 mensen. De beluiken van Batavia en van de Bagattenstraat verkeren in een onbewoonbare toestand. Een besluit om de wijk te saneren wordt voorlopig uitgesteld. Dokter Burggrave publiceerde ook een brochure "Projets de cités d'ouvriers pour la ville de Gand". In voornoemde brochure lezen we : "Pour moraliser l'ouvrier il faut avant tout lui faire connaître le bien-être domestique. Les enquêtes ouvertes dans ces derniers temps ont prouvé que ce ne sont pas tant les ateliers qui minent la santé des ouvriers que leurs habitations insalubres. Les quartiers ouvriers sont en général des ruelles et des impasses infectes où les immondices s'amassent faute d'écoulement. Faut-il s'étonner alors des progrès si effrayants des scrofules (= klieren, gezwollen) et du rachitisme. A Gand il existe des agglomérations d'ouvriers au centre même de la cité, autour de la cathédrale de St.-Bavon, entre les Bas-Escaut et la rue Digue de Brabant. Ce sont les plus anciennes, mais aussi les plus resserrées et les plus malsaines impasses du quartier dit des Apôtres". Verder wijst dokter Burggrave nog op de wijken Batavia en het Luizengevecht (in de Kortrijksepoortstraat). Burggrave stelt voor een maatschappij op te richten, die tien grote woonwijken zou bouwen met elk 224 woningen. In het midden van een groot afgesloten vierkant van 162 m zijde staat een bewaarschool. De woningen staan gerangschikt als de spaken van een wiel. Elke woning heeft een benedenkamer en een bovenkamer; voor elke woning is een klein tuintje. Pompen, toiletten, baden en washuis zijn gemeenschappelijk. Op 24 juli zal dit ontwerp in de gemeenteraad worden besproken. Het principe werkersbeluiken te bouwen wordt verworpen, omdat ze beschouwd worden als een soort getto's, waar de politiecontrole moeilijk is en waarbij in geval van troebelen elk beluik een soort citadel kan worden. De gemeenteraad besluit de reglementen van het besluit van 1850 betreffende de beluiken nauwkeurig te doen toepassen. Ook op 27 maart werd over de beluiken gesproken in de gemeenteraad. Gemeenteraadslid Vanderstichelen verklaarde tijdens de bespreking "La pénurie du trésor de la cité ne peut être invoqué pour ajour-

ner indéfiniment l'exécution des mesures dont le conseil reconnaît l'urgence. Si la ville a de l'argent pour subventionner le théâtre, elle doit en avoir pour assainir les quartiers habités par la classe ouvrière". Het probleem gesteld door de beluiken zal nog tientallen jaren op een oplossing wachten.

1 februari : De herbouwingswerken van de kap van het Belfort vorderen snel. In de metaalfabriek Phénix worden de metalen gebinten gegoten.

4 februari : De Melomanen hebben te Brussel uit de handen van de koning een ere-vaandel ontvangen. Op het vaandel staat de volgende tekst : "Offert à la Société des Mélomanes par S.A.R. le comte de Flandres, son président d'honneur, 1852".

6 februari : De jonge Gentse schilder Pauwels, wonende in het Patershol heeft een altaarstuk geschilderd voor de kerk van New-Orléans in de Verenigde Staten. De beeldhouwer Gilles van Gent heeft drie marmeren altaren gebeiteld voor een kerk in Amerika. Beeldhouwer Van Biesbroeck wonende in de Watergraafstraat bij het Engelandgat heeft een prachtig tabernakel van 11,5 voet hoog afgevoerd en bestemd voor de kerk van Saint-Louis in New-Orléans.

7 februari : De wijk van de Brugse poort telt meer dan 6.000 inwoners en hangt af van de parochie Akkerghem. De gemeenteraad verleent jaarlijks een toelage van 400 fr. aan de kerkfabriek voor de kapel op de Elyse Velden.

J. Andries wordt benoemd tot directeur van het conservatorium als opvolger van Mengal.

8 februari : De heer Defrenne, bestuurder van onze Franse opera, is een paar dagen geleden met de lantaren aan de dissel verdwenen een aanzienlijk te kort in zijn kas latende. Hij werd te Deinze aangehouden. Wat zullen we zeggen : 't is liedje van alle jaren. Zo lang er Fransen de kas van de tempel van Thalia zullen besturen, verwachten wij ons aan geen betere slotrekening. (G.v.G.)

15 februari : Gent heeft een café-chantant ! Mits enige centimes boven de geconsacreerde zes centen voor een pint bier zal men de ganse avond in de zaal Sodaliteit kunnen luisteren naar muziek en zang. De zaal Sodaliteit was gelegen in de Korte Meir. Het was de oude kapel van het gewezen Jezüietenklooster uit de Voldersstraat.

Zondag 22 februari : Ter gelegenheid van het uitgaan van de caval-

cade werd een plezierenrein van Antwerpen naar Gent ingericht. De stoet telde 26 nummers, waarvan we er enkele willen vermelden ; een fanfare te paard, de terugtocht uit Californië, in het schildersatelier Teniers, een toneel uit Don Quichotte, het huisgezin Paillasse, Jelle en Mietje : hun vrijage, Jelle krijgt de sleutel, koffievizite, bruiloft. 's Avonds waren de wagens op de Vrijdagmarkt opgesteld en luisterrijk verlicht. De cavalcade lokte natuurlijk een massa toeschouwers. Op zondag 29 februari trok de stoet opnieuw door de stad. In de stoet bemerkte men een schimp op de staatszaken van Frankrijk. Men zag er een Franse haan overwonnen door een Napoleon-tijnse adelaar. Op de wagen zat een personage, die de andere personen op de wagen bij middel van lintjes aan hun neus opleidde. De wagen hing vol decreten dagbladen. Men kon er op lezen :

In naam des volks : Besluit :
Degenen die niet zullen toejuichen,
Zullen naar Cayenne gezonden worden
Om er peper te kweken.

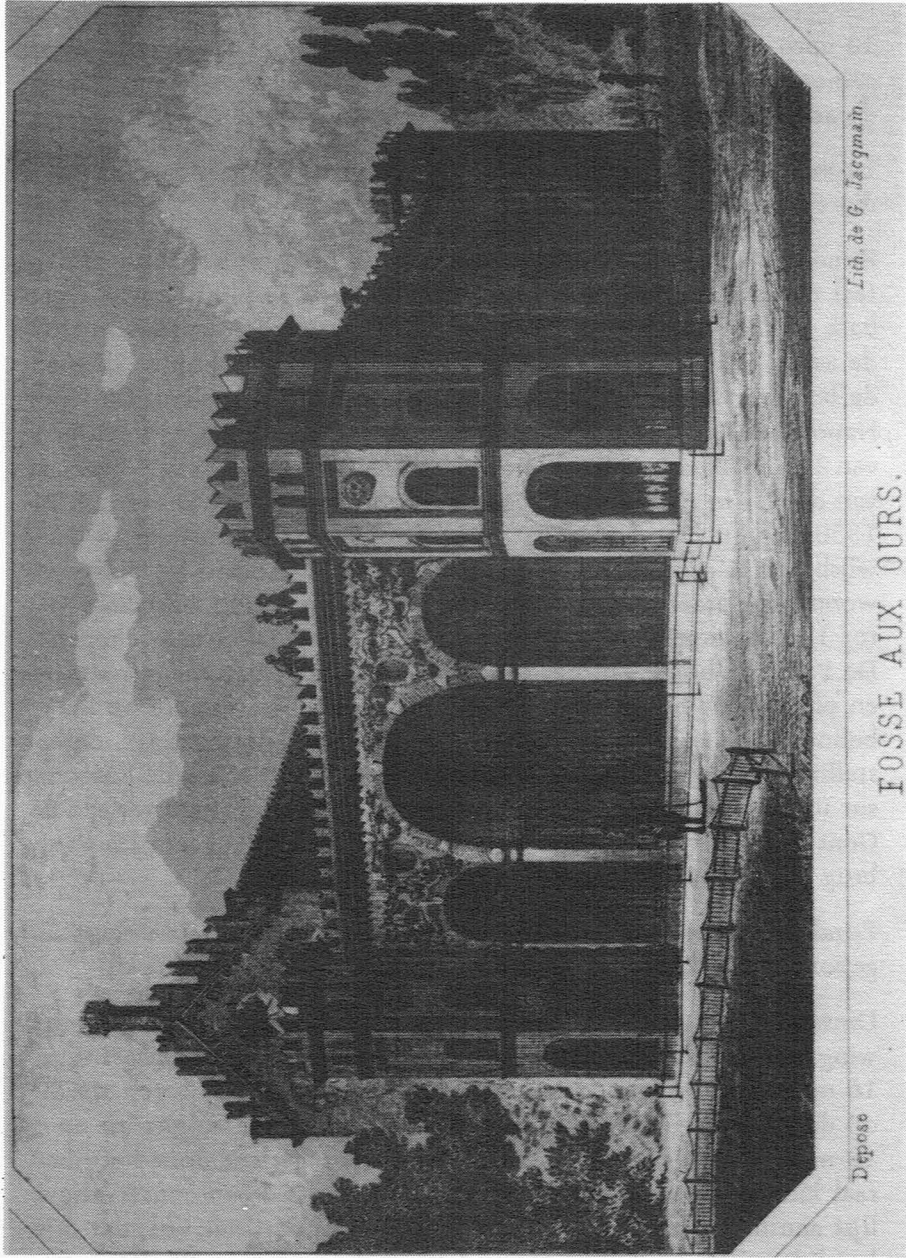
De omhalingen hadden 4.009,51 fr. opgebracht ten behoeve van de armen. De stedelijke overheid, van zodra ze op de hoogte was van deze mascarade, verbood deze betoging. De prins-president Lodewijk-Napoleon kon er niet om lachen en over het gebeuren werd rekening gevraagd aan de Belgische regering.

21 februari : Aan het atheneum wordt de studentenkring " 't Zal wel gaan" opgericht. Een van de stichters, Julius Vuylsteke, samen met enkele vrienden en aangemoedigd door hun leraar J.F.J. Heremans, zullen de strijd aanbinden tegen de verfransing. Wat later zal " 't Zal" een bond voor hogeschoolstudenten worden.

10 maart : de 95e bloemententoonstelling wordt in het Casino geopend. De hertog van Brabant en de graaf van Vlaanderen bezochten de tentoonstelling.

17 maart : De maatschappij voor natuurhistorie (dierentuin) heeft reeds 2.876 leden. Er werden 1.400 familieabonnementsen uitgereikt naast 1.074 persoonlijke abonnementsen.

27 maart : De omhalingen door de buurtdekens bij het afsterven van de koningin heeft ongeveer 12.000 fr. opgebracht. De gemeenteraad beslist deze som te storten voor de bouw van de kapel te Laken. Naast deze geldinzameling werden ook door enkele verenigingen intekenlijsten verspreid voor hetzelfde doel.

Lith. de G. Jacqman.

FOSSE AUX OURS.

Déposé

2 april : De jaarlijkse prijskamp voor het vet vee, die tot heden in het lokaal Sint-Agnete werd gehouden, wordt nu op de Koornmarkt ingericht.

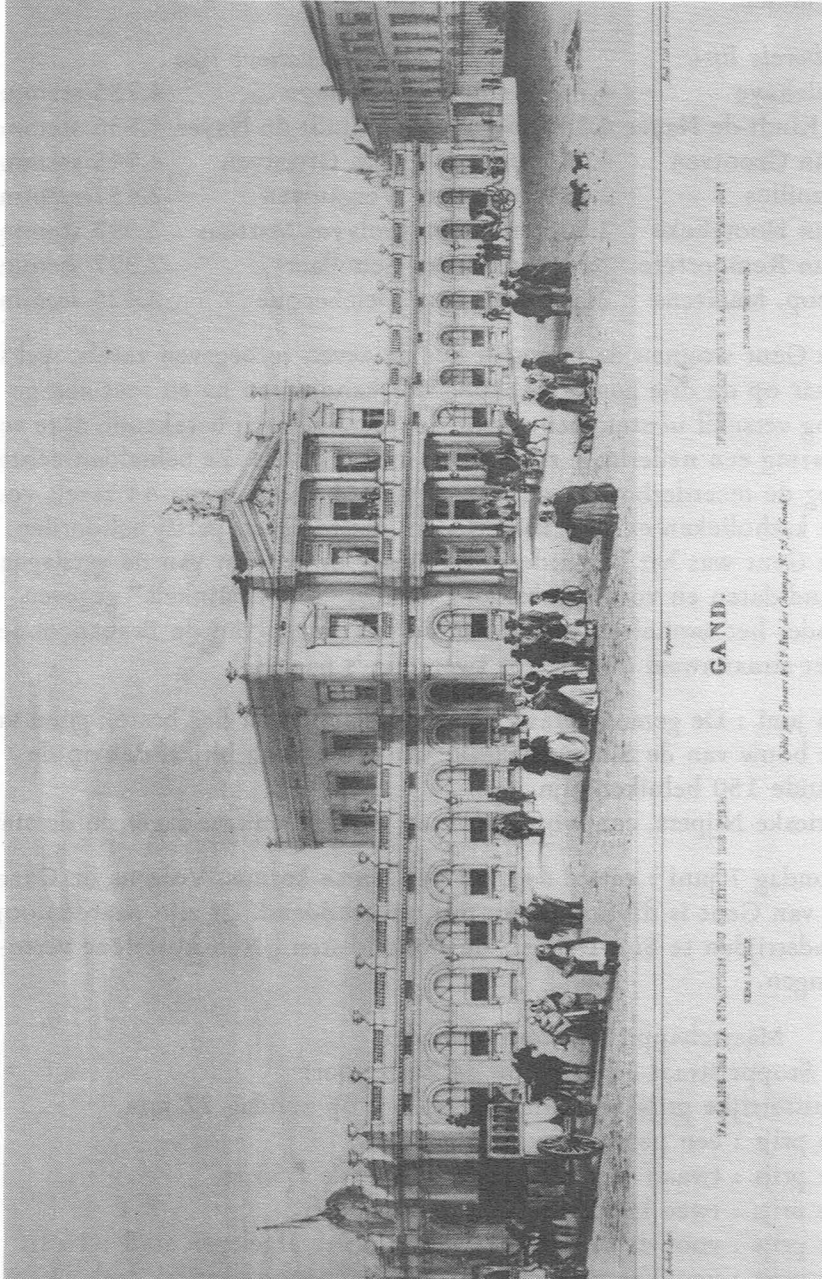
13 april : Heden overleed Karel Manilius, grondeigenaar en gewezen gemeenteraadslid. Volgens de Wegwyzer van Gent was hij een van de achtbaarste burgers van de stad.

14 mei : Vanaf 17 mei zal het krijgsmuziek alle maandagen in de dierentuin een concert geven van 18 u. tot 20 u.

Zondag 16 mei : Heden werd een nieuwe brug bij het Spanjaardkasteel plechtig ingehuldigd in aanwezigheid van de minister van Openbare Werken Van Hoorebeke. Om halfvier meldden kanonschoten de aankomst van de minister aan. De brug, die een houten draaiende brug verving, werd ontworpen door schepen Napoleon De Pauw. Napoleon De Pauw werd geboren te Gent in 1800 en was een neef van Lieven Bauwens langs moeders zijde. Hij behaalde het diploma van dokter in de rechten en studeerde daarna nog in Duitsland. In 1830 was hij orangist. Vanaf 1842 doceerde hij een cursus in de wijsbegeerte aan de Gentse universiteit; in 1845 werd hij buitengewoon hoogleraar en in 1854 gewoon hoogleraar. Hij was van 1842 tot 1854 schepen van openbare werken. Gent dankt aan schepen De Pauw de bouw van het stapelhuis, de aanleg van nieuwe straten en pleinen, de bouw van de rijschool, waarbij hij waakte op het behoud van het klein begijnhof in de Lange Violettenstraat, de herstelling van het Belfort. In 1853 publiceerde hij de studie "Mémoire sur un nouveau système de pont mobile". N. De Pauw overleed te Gent op 16 oktober 1859. Heden nog herinnert de naam De Pauwbrug aan de Schoolkaai aan schepen N. De Pauw.

Zondag 30 mei : Heden zijn 250 Duitse uitwijkelingen te Gent aangekomen om sloop te gaan over Liverpool naar New-York.

Dinsdag 8 juni : Heden hadden verkiezingen plaats voor de vernieuwing van de helft van de Kamer van volksvertegenwoordigers. Op 16 mei verscheen een liberaal kiesmanifest, waarin gewezen werd op de verwezenlijkingen van het liberaal ministerie Rogier en op 18 mei had een pol plaats op het stadhuis ingericht door het liberaal kiesgenootschap. Naast de liberale lijst werd een conservatieve lijst aan het publiek voorgesteld. Ons verwondert het wel, dat drie kandidaten op beide lijsten voorkomen; kandidaten, die dus het vertrouwen genieten en van de liberale partij en van de conservatieve

GAND.

FACADE DE LA CHAMBRE DE COMMERCE DE LYON

FACADE DE LA CHAMBRE DE COMMERCE DE LYON

Publ. par Thiers & Co Rue des Capucins, N° 25 à Gand.

partij. Er waren 5.792 stemgerechtigden en 4.968 kiezers - een zeer hoog percentage - namen aan de stemming deel. Meerderheid : 2.485 stemmen.

<i>Liberale lijst</i>		<i>Conservatieve lijst</i>	
Delehayé	4.735 stemmen	Delehayé	4.735 stemmen
't Kindt-de Nayer	4.836 stemmen	't Kindt-de Nayer	4.836 stemmen
Van Grootven	4.745 stemmen	Van Grootven	4.745 stemmen
Manilius	2.529 stemmen	Vergauwen	2.457 stemmen
Van Hoorebeke	2.563 stemmen	Solvyns-Martens	2.392 stemmen
Van Remoortere	2.519 stemmen	Schollaert	2.397 stemmen
Leop. Maertens	2.532 stemmen	Delebecque	2.425 stemmen

Te Gent wonnen de liberalen dus de zeven te begeben zetels, wel is waar op de drie gemeenschappelijke kandidaten na en met een gering verschil in stemmen. Voor de liberale partij betekende deze verkiezing een nederlaag; ze verloren twaalf zetels. Ze behielden echter nog de meerderheid in de Kamer met 61 zetels tegen 44 zetels voor de katholieken en drie kamerleden, die tot geen partij behoorden. Te Gent was het bijzonder druk. Voor de woonst van de verslagen kandidaten en voor het bisdom werden "schomminkels" gegeven onder het aanheffen van kreten en het zingen van de Brabançonne. Het straatlawaaï duurde tot twee uur 's nachts.

26 juni : De gemeenteraad keurt de plannen en het bestek goed voor de bouw van de Sint-Annakerk. Uit een verslag blijkt, dat op de Muide 150 beluiken zijn.

Drieske Nijpers, een wonderdokter, is reeds enkele dagen in de stad.

Zondag 7 juni : eerste dag van de Gentse kermis. Volgens de Gazete van Gent is dit jaar de kermis onbeduidend. Er zijn paardenloopwedstrijden te Sint-Denijs; de Fonteinisten geven kosteloze vertoningen.

Maatschappij De Ware Vrienden

Stoppelstraat 35 Gent bij de Zottepoort

Luisterrijke prijskamp met de krulbol op zondag 27 juni.

1e prijs : een pendule; waarde : 85 fr.

2e prijs : twaalf lepels en vorken; waarde : 53 fr.

3e prijs : twee kandelabers; waarde : 26 fr.

4e prijs : voor de deelnemers van de verst afgelegene stad : 15 fr.

5e prijs : voor de maatschappij met het grootst aantal deelnemers : 15 fr.

Er waren 220 deelnemers. De zondag werd er gebold van 14 uur tot 2 uur, 's nachts. De maandag werd er nog gebold van 's middags tot 18 uur.

Maandag 28 juni : Op 24 april had de gemeenteraad beslist jaarlijks prijzen uit te reiken om de gezinnen aan te moedigen hun woning rein te houden. Een uitgave van 3.000 fr. werd gestemd, verdeeld in 77 prijzen van 20 fr. en 118 prijzen van 12 fr. Heden werden de prijzen op het stadhuis uitgereikt. Als prijzen werd geschonken : beddegoed, bedden, dekens, stoelen, keukenvuren, katoen, zakdoeken. Sommige gezinnen hebben gevraagd hun pand in de Berg van Barmhartigheid te lossen.
's Avonds waren er talrijke bals en veldfeesten.

Dinsdag 29 juni : Het Weldadigheidsbureau houdt een grote brood uitdeling voor de armen van de stad.

Op het architraaf van de hoofdgevel van het station werd het bronzen beeld van de Maagd van Gent, werk van beeldhouwer Geefs, geplaatst. (1) De bouw van het station is praktisch voltooid. Het werd getekend door de architect Payen, die ook de stations van Oostende, Brugge, Leuven en Manage heeft getekend.

30 juni : In juli zullen de achttien winkels in de Van der Doncktdoorgang verpacht worden.

1 juli : Heden zal de genie het laatste deel van de vestingen van het Spanjaardkasteel doen springen. Men zal 2.500 kg. buskruit gebruiken om een muur van honderd meter lengte en buitengewone dikte op te blazen.

Zondag 4 juli : Heden hebben er volksspelen plaats bij de Keizerpoort, nl. ringsteking, "goeljacht op het water", prijskamp in het muilentrekken, enz.

14 juli : Er is in de stad een omnibusdienst ingericht naar het zwembad van de heer Dossche aan de Overzet. Voor enige centen voert men er de liefhebbers naar toe.

24 juli : Aan een rapport aan de gemeenteraad ontleen we het volgende : In 1849 hebben 175 armen van het platteland zich gevestigd in beluiken van de St.-Lievensstraat en de Brusselsestraat. In 1850 kwamen er 202 bij en in 1851 nog eens 251. Enkele jaren geleden heeft men een beluik gebouwd op Sint-Pieters (de beluiken van de Voetweg). Thans wonen er 1.500 mensen; velen komen van

het beluik Batavia en werden daar vervangen door arme buitenlieden. De Sint-Pietersparochie heeft aan 85 kinderen de nodige klederen bezorgd voor de plechtige communie, daar de ouders niet in staat waren hun kinderen te kleden.

8 augustus :: De bouw van het tehuis voor blinden op de Coupure vordert goed.

20 augustus : Bij al de boekhandelaars werd het boek "Les deux Cours et les Nuits de Saint-Cloud. Moeurs, débauches et crimes de la famille Bonaparte" aangeslagen.

Drie geschilderde ramen zijn in de ramen boven het hoogaltaar van de Sint-Niklaaskerk geplaatst. Ze vormen een geheel en stellen de hemelvaart van Christus voor.

21 augustus : De stad heeft aan het Ministerie van Openbare Werken een toelage van 6.000 fr. gevraagd voor herstellingswerken aan de Sint-Baafsabdij. Het ministerie heeft geantwoord, dat de stad voor een deel moet tussenkomen. De gemeenteraad is van oordeel, dat de stad Gent verplicht is belangstelling te betuigen voor zijn oude gebouwen en keurt een uitgave van 1.500 fr. goed. Het is dank aan schepen Van Lokeren, dat de ruïnes van de Sint-Baafsabdij bewaard werden. Guislain vraagt ook aandacht voor het stadhuis, waarvan de zijde langs de Hoogpoort volkomen in verval is.

Een der twee achthoekige paviljoenen aan de Dampoort is bouwvallig en wordt thans hersteld. Deze twee paviljoenen werden gebouwd in 1830 en werden gebruikt voor het innen van de octrooirechten.

22 augustus : De heer A. Gevaert, onze bekwame jonge maëstro, heeft een nieuw koor gecomponeerd getiteld "De Maegd van Gent" en dit opgedragen aan het Willemsfonds, dat er mee zal meedingen in de prijskamp te Brussel. Het zangstuk op verzen van W. Rogghé is in een brede statige trant geschreven.

F.A. Gevaert werd geboren te Huise bij Oudenaarde op 31 juli 1828. Hij studeerde aan het conservatorium te Gent, werd organist aan de jezuïtenkerk te Gent in 1843 en behaalde de prijs van Rome in 1847. In 1852 zal hij zich te Parijs vestigen, maar kwam toch nog nu en dan naar Gent. In 1871 werd Gevaert directeur van het conservatorium te Brussel. Gevaert overleed te Brussel op 24 december 1908.

2 september : In een schrijven van bisschop Delebecque van 2.9. 1852 aan de priesters van zijn bisdom wordt betreurd, dat anti-

katholieke doctrines verspreid worden te Gent. (2) Ten einde de verspreiding van de dwaling te voorkomen moet er gewezen worden op de nota's in verband met de wijsbegeerte gedicteerd te Gent. De bisschop looft de wijsbegeerte "la protectrice et la soeur de la théologie". "Mais cette philosophie bâtarde, orgueilleuse, insolente, qui ose blasphémer les choses divines, ne vient pas d'en-haut, et jamais nous ne permettrons que notre silence contribue à lui laisser lever la tête parmi nous". Daarna worden de stellingen, die in de cursus van moraalfilosofie zouden verdedigd zijn, weerlegd. Het betreft de vasten, de kuisheid, het aanbidden van beelden, het bidden, de erfzonde. De tekst is opgesteld in het Frans en niet in het Latijn, zeker opdat het rondschrijven ook aan het publiek zou medegedeeld worden. De tekst verschijnt dan ook in *Le Conservateur*. De *Gazette van Gent* van 10 september geeft de inhoud van het schrijven van de bisschop weer. In een brief, gezonden aan *Le Conservateur* en die ook verschijnt in *Le Messenger de Gand* van 9 september betreurt rector E. Mandelier, dat de omzendbrief verscheen tijdens de vakantieperiode en op het ogenblik, dat prof. Wagener in het buitenland verblijft. "Le mot d'ordre donné aux feuilles catholiques est d'attaquer l'enseignement de l'état" meent *Le Messenger de Gand* van 15 september.

Op 18 september verschijnt in dezelfde krant een antwoord van prof. Wagener. Hij betreurt, dat zijn stellingen onjuist of onvolledig zijn weergegeven. Uit het antwoord van prof. Wagener nog de volgende citaten : "L'enseignement philosophique devient tout à fait impossible dès qu'on exige qu'il soit entremêlé de théologie. Bien souvent j'ai répété dans mes cours que la raison ne sait pas tout démontrer, qu'il y a des vérités qui ne sont pas de son domaine. La philosophie doit rester dans sa sphère et c'est pour cela que j'ai dit par exemple, que la doctrine du péché original n'est pas du nombre des vérités philosophiques". Hiermede was het incident besloten. Dit was trouwens niet het eerste geval. In 1829 had de vicaris-generaal van het bisdom Gent in de vastenbrief van 1829 bepaalde delen uit een cursus van strafrecht van professor J. Haus veroordeeld. "Et que doit-on attendre de semblables écoles sinon des enfants de Bélial, c'est-à-dire des enfants incapables de tout joug, sans connaissances de leurs devoirs les plus sacrés et uniquement occupés à chercher les plaisirs des sens". Zoals in 1829 was het in 1852 een strijd om de prioriteit tussen het geestelijk en burgerlijk gezag.

22 september : Julius Vuylsteke, zoon van de raadsheer bij het Hof

van Appel en leerling van het atheneum, heeft de gouden medaille behaald in de prijskamp voor de Vlaamse taal, ingericht door het Vlaans Middencomité.

24 september : Beeldhouwer Pieter de Vigne-Quyo heeft een standbeeld gemaakt voor de nis van de zijgevel van het station. Het beeld stelt de nijverheid voor met haar symbolen de bijenkorf, de scepter in de rechter hand en de linker hand op de wereldbol. Het beeld is gebeiteld in steen van Rochefort en is 2,55 m hoog. De tegenhanger, het beeld van de koophandel, is toevertrouwd aan beeldhouwer Declercq van Brussel. Kan iemand vertellen wat er met deze beelden gebeurd is na de afbraak van het station in 1929 ?

26 september : De Gentse zangverenigingen het Willemsgenootschap, de Koorzangmaatschappij, de Verenigde Werklieden, de Klauwaerts, de maatschappij Grétry en de Melomanen, hebben deel genomen aan een grote wedstrijd te Brussel. De Gentse verenigingen hebben talrijke prijzen gewonnen. Bij hun terugkeer werden ze schitterend ontvangen aan het station en in stoet naar hun lokalen geleid.

3 oktober : De postboden hebben een nieuw uniform. Het bestaat uit een blauwe tuniek met een rij koperen knopen met de Belgische leeuw en het opschrift Administration générale des postes. De broek is van blauw laken, alsook het hoofddekseel in képi-vorm met een vergulde koperen leeuw.

15 oktober : Gisteren had een plechtigheid plaats, waarvan de oorsprong opklimt tot het keizerrijk. De burgemeester was peter van zevende zoon van de onderwijzer Drubbel.

16 oktober : Reeds op 2 oktober was in de gemeenteraad het maalrecht besproken. Er waren voor- en tegenstanders. Het maalrecht, een octrooirecht op het brood bedroeg :

tarwemeel per hl. (= 80 kg.)	1,70 fr.
tarwebloem per hl. (= 80 kg.)	2,66 fr.
tarwebrood per kg.	0.02 fr.
gebuid tarwebrood per kg.	0.03 fr.

Het probleem is belastingen te vinden ter vervanging van de inkomsten van het maalrecht. Op 16 oktober werden de volgende nieuwe belastingen goedgekeurd :

- a) vermeerdering van de opcentimes van 7 o/o tot 15 o/o
- b) vermeerdering van de personele belasting van 7 o/o tot 10 o/o

- c) belasting voor de bewoners extra-muros naar fortuin
- d) belasting op het uitvoeren van beer : 10 centimes per hl.

De nieuwe belastingen brachten echter onvoldoende op; het maalrecht zal afgeschaft worden bij besluit van de gemeenteraad van 29 oktober 1853.

31 oktober : De maandelijkse openbare verkoping van paarden, rijtuigen en paardetuig binnen Gent zal doorgaan op vrijdag 5 november in de Kleine Statiestraat.

14 november : De Sint-Michielskerk is verrijkt met een nieuw altaar, een werk van de Gentse beeldhouwer J. Franck, die ook reeds de preekstoel gebeiteld had. Na de inval van de Fransen in 1794 werd de Sint-Michielskerk beroofd van haar beelden en schilderijen en gebruikt als tempel van de rede, daarna als tempel van de wet en nog wat later als tempel van de Théophilantropen. Nadat de kerk opnieuw ter beschikking was gesteld van de katholieke eredienst moesten voor 72.406 fr. herstellingswerken worden uitgevoerd.

24 november : Het politiekorps wordt heringericht. Het telt nu 69 leden.

	Jaarwedde
Een hoofdcommissaris	4.500 fr.
commissarissen	2.700 fr. plus 800 fr. bureaunkosten
adjunct-commissaris 1e klas	1.500 fr.
adjunct-commissaris 2e klas	1.200 fr.
adjunct-commissaris 3e klas	800 fr.
hoofdbrigadier	800 fr.
brigadier	750 fr.
politieagent 1e klas	700 fr.
politieagent 2e klas	675 fr.

De gemeenteraad geeft opdracht aan Nolet een nieuw uurwerk voor het Belfort te maken.

28 november : Vanaf 1 december zullen de telegraafkantoren verbonden zijn met de kantoren in Nederland.
 Telegram tot 20 woorden van Gent, Kortrijk, Brugge, Oostende naar Breda, Rotterdam, Den Haag : 7,50 fr.
 Naar Haarlem en Amsterdam : 10 fr.
 Voor 21 tot 50 woorden : dubbel
 Voor 51 tot 100 woorden : driedubbel.

3 december : In Frankrijk wordt Louis Napoleon keizer.

8 december : Heden werden de schilderijen van de heer Van Saceghem verkocht. De heilige Maagd van Murillo werd verkocht voor 5.000 fr., de Vijf Zinnen van David Teniers zoon werd aangekocht voor het museum te Brussel voor 26.100 fr.

Om te eindigen de prijzen van het brood. Er valt op te merken, dat van af half maart de prijzen opgegeven worden voor Gent en voor extra-murus.

	Intra-muros			Extra-muros		
	Gebuild	Ongebuid	Rogge	Gebuild	Ongebuid	Rogge
2 jan.	39	29	18			
30 jan.	40	29	19			
5 maart	40	30	19			
13 maart	40	30	21	35	27	20
3 april	40	30	20	36	27	20
8 mei	39	29	19	35	26	19
5 juni	38	29	18	34	26	18
10 juli	39	29	16	35	26	16
3 sept.	39	29	17	35	26	17
9 okt.	40	30	19	38	26	19
12 nov.	38	29	18	34	26	18
10 dec.	40	30	19	36	26	19

In 1852 was het brood dus betrekkelijk duur
Het liefdadigheidsbureau steunde 4.296 families met 17.739 personen het ganze jaar en 602 families met 2.408 personen kregen tijdelijk hulp. In totaal 4.898 families met 20.147 personen of 18,3 o/o van de bevolking.

1852, het jaar van het verschijnen van het boek "De Hut van Oom Tom" van Beecher-Stowe is ten einde.

M. STEELS

NOTEN

- (1) Volgens M. Broeckhove is het beeld een allegorie op België (zie Oostvlaamse Zanten XLVI (1971) blz. 27 en LI (1976), blz. 151.
- (2) zie : Liber Mémoralis de l'Université de Gand
J. Nève : Gand sous le regime Hollandais
Recueil des mandements, lettres pastorales, instructions publiés par S.G.
Louis-Joseph Delebecque, évêque de Gand (deel 2 blz. 87).